

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

28 квітня 2020 р.

Київ

№ 259-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу
№ 500-26.15/120-19-ДД

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) за реєстраційним номером у базі даних 23339 (вх. № 511-ПДД від 14.08.2019), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 28.10.2019 № 08/370-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/120-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/120-19-ДД та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні висновки розгляду справи від 14.04.2020 № 500-26.15/120-19-ДД/186-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення) за реєстраційним номером у базі даних 23339 (вх. № 511-ПДД від 14.08.2019).
- (2) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 28.10.2019 № 08/370-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/120-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (3) Листом від 03.01.2020 № 500-29/08-67 Антимонопольним комітетом України було здійснено запит додаткової інформації.
- (4) Листом від 23.01.2020 № 054-1-4-05/156 (вх. № 5-01/905 від 24.01.2020) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано запитувану інформацію (далі – Лист-1).

- (5) Листом від 25.02.2020 № 054-1-4-05/450 (вх. № 5-01/2511 від 26.02.2020) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано додаткову інформацію (далі – Лист-2).
- (6) Листом від 14.04.2020 № 054-1-4-05/1086 (вх. № 5-01/4818 від 14.04.2020) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано додаткову інформацію (далі – Лист-3).
- (7) Листом від 14.04.2020 № 500-29/08-5502 Антимонопольним комітетом України було направлено Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) подання про попередні висновки у справі.
- (8) Листом від 16.04.2020 № 054-1-4-05/1147 (вх. № 5-01/4954 від 17.04.2020) (далі – Лист-4) Департамент фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) повідомив про наявність зауважень та пропозицій до подання про попередні висновки від 14.04.2020 № 500-26.15/120-19-ДД/186-спр у справі № 500-26.15/120-19-ДД.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач державної підтримки

- (9) Надавачем підтримки є Департамент фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Надавач, Департамент) (01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36, ідентифікаційний код юридичної особи 02317474).

2.2. Отримувач державної підтримки

- (10) Комунальне підприємство «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (далі – КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», Підприємство, Отримувач) (01001, м. Київ, площа Івана Франка, буд. 5, ідентифікаційний код юридичної особи 40538421).
- (11) Відповідно до Статуту КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 13.05.2016 № 323 (у редакції розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27.06.2019 № 1160 Підприємство засноване на комунальній власності територіальної громади міста та підпорядковане Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Засновником та власником Підприємства є територіальна громада міста Києва, від імені якої виступає Київська міська рада.
- (12) КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» отримано ліцензії на здійснення господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, а саме:

№ з/п	Вид господарської діяльності (назва ліцензії)	Дата прийняття та № рішення про видачу ліцензії	Строк дії ліцензії	Орган ліцензування, що видав ліцензію	Територія здійснення господарської діяльності с/г	Філії та відособлені структурні підрозділи, відповідальні за виконання ліцензійних умов, підготовку документів, переформлення, продовження дії ліцензії на здійснення видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, та їх отримання в органах ліцензування
1	Виробництво теплової енергії	Постанова НКРЕКП від 14.06.2018 № 448	3 01.08.2018. Необмежений період часу	НКРЕКП	м. Київ	СП «Київські ТЕЦ» КП «КИЇВТЕПЛО-ЕНЕРГО»
2	Виробництво теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії, крім виробництва теплової енергії за нерегульованим тарифом	Розпорядження ВО КМР (КМДА) від 23.06.2018 № 1102	3 01.08.2018. Необмежений період часу	Київська міська державна адміністрація	м. Київ	СП «Завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛО-ЕНЕРГО»
3	Транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами	Постанова НКРЕКП від 22.12.2016 № 2340	3 01.03.2017. Необмежений період часу	НКРЕКП	м. Київ	СП «Київські теплові мережі» КП «КИЇВТЕПЛО-ЕНЕРГО»
4	Виробництво теплової енергії (крім виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях, когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), крім виробництва теплової енергії за нерегульованим тарифом	Розпорядження ВО КМР (КМДА) від 10.04.2018 № 591	3 10.04.2018. Необмежений період часу	Київська міська державна адміністрація	м. Київ	СП «Київські теплові мережі» КП «КИЇВТЕПЛО-ЕНЕРГО»
5	Постачання теплової енергії, крім постачання теплової енергії за нерегульованим тарифом	Розпорядження ВО КМР (КМДА) від 10.04.2018 № 591	3 10.04.2018. Необмежений період часу	Київська міська державна адміністрація	м. Київ	СП «Київські теплові мережі» СП «Енергозбут» КП «КИЇВТЕПЛО-ЕНЕРГО»

- (13) Основними завданнями Підприємства є, зокрема:
- надання комунальних послуг із централізованого постачання гарячої води, електропостачання та централізованого опалення;
 - надання послуг, пов'язаних із видачею технічних умов та підключенням споживачів до магістральних та/або місцевих (розподільних) теплових мереж, в установленому порядку.
- (14) Предметом діяльності Підприємства є, зокрема:
- виробництво, постачання та розподіл електричної енергії;
 - виробництво, транспортування та постачання теплової енергії;
 - постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря.
- (15) Також Підприємство здійснює інші види господарської діяльності, а саме:
- виробництво, постачання та розподіл електричної енергії;
 - виробництво, транспортування та постачання теплової енергії;
 - постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря;
 - перевірка та ремонт засобів вимірювання;
 - будівельно-монтажні роботи;
 - експлуатація теплових, електричних станцій.
- (16) КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» внесено до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по місту Києву на ринку транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами за № 33, який опубліковано на сайті Антимонопольного комітету України.

2.3. Інформація щодо заходу державної підтримки, який досліджується

- (17) Положення чинного (чинних) нормативно-правового (нормативно-правових) акта(ів), на підставі якого (яких) надається нова індивідуальна державна допомога:
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
 - Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ»;
 - Закон України «Про благоустрій населених пунктів»;
 - рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 416/6467 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік»;
 - Бюджетний кодекс України;
 - постанови Кабінету Міністрів України від 14.05.2012 № 541 «Про затвердження Порядку надання місцевих гарантій».
- (18) Формою державної підтримки є гарантія.
- (19) Головною метою надання державної підтримки у формі місцевої гарантії є забезпечення фінансування заходів для модернізації та реконструкції критичних об'єктів теплоенергетичної інфраструктури міста, покращення якості комунальних послуг для мешканців міста та споживачів послуг і втілення комплексної диспетчерської системи тепlopостачання міста.
- (20) Проблема, для розв'язання якої використовуватиметься державна підтримка, та очікуваний результат надання державної підтримки:
- непридатний для нормальної експлуатації технічний стан теплоенергетичної галузі міста Києва, або такий, що знаходиться на межі нормативного терміну експлуатації;

- відсутність єдиної комплексної системи контролю та моніторингу функціонування теплоенергетичного комплексу міста;
- відсутність дистанційного збору інформації за спожиту теплову енергію, коректне нарахування споживачам за спожиту теплову енергію;
- низька енергоефективність наявних об'єктів теплоенергетичної інфраструктури;
- суттєва модернізація Київських ТЕЦ на базі наявних технічних та технологічних рішень;
- покращення натуральних показників роботи системи теплопостачання міста, а саме, економія споживання палива і зменшення шкідливих викидів та забруднення навколишнього середовища;
- підготовка когенераційного компоненту теплопостачального комплексу міста до нових умов функціонування ринку, підвищення конкурентоздатності виробництва електроенергії.

Надання державної підтримки у формі місцевої гарантії дозволить із залученням кредитних ресурсів міжнародної фінансової організації підвищити надійність роботи теплоенергетичного комплексу та якість надання послуг, підвищити енергоефективність, знизити викиди CO₂, знизити використання енергоресурсів, втрати води та інші операційні витрати. Крім того, компоненти програми мають також синергетичний ефект – підвищення ефективності когенерації та зменшення втрат у теплових мережах.

(21) За інформацією Надавача, зазначеною в Повідомленні, Підприємством було розроблено Першочергову інвестиційну програму, яку планується реалізувати за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР), у рамках якої сформовано перелік із 12 найактуальніших проєктів на загальну суму 265 000,0 тис євро.

У свою чергу, із цих 12 проєктів були відібрані проєкти першої черги фінансування на суму 140,0 млн євро (кредитні кошти), здійснення яких має критичне значення не лише для роботи Підприємства, але й для існування всього теплоенергетичного комплексу столиці.

У разі виходу з ладу та зупинки київських ТЕЦ, запуск ТЕЦ-5 неможливий із технологічних причин, оскільки за весь час своєї роботи ТЕЦ-5 не зупинялася. Це матиме незворотні наслідки для енергетичної системи міста Києва та Київського регіону. Запуск або зведення нових потужностей потребуватимуть значно більших витрат.

Так, мінімальна вартість введення в експлуатацію 1 МВт електричної потужності становить 1 млн доларів США, при загальній потужності київських ТЕЦ на рівні 1 200 МВт витрати можуть становити до 1,2 млрд доларів США на обидві ТЕЦ та, як мінімум, 600 млн доларів США для перезапуску ТЕЦ-5, що фактично еквівалентно будівництву нової ТЕЦ.

У той же час заплановані в рамках першої черги фінансування витрати на модернізацію київських ТЕЦ становлять лише 94 млн євро з 140 000,0 млн євро кредитних коштів ЄБРР, що планується залучити під місцеву гарантію.

Крім того, планується модернізація великих котелень та закриття малих неефективних котелень з одночасним перепідключенням споживачів до більш надійних джерел тепла і, відповідно, здійснюватиметься реконструкція теплових мереж, що дозволить знизити тепловтрати при модернізації мереж та устаткування котелень. На заходи модернізації мереж та котелень заплановано всього 36 млн євро.

Також планується впровадження системи диспетчеризації SCADA на рівні всього Підприємства, що дозволить вчасно реагувати на аварійні ситуації, запобігати втратам теплоносія, витокам води, скоротити час на проведення ремонтів. Крім того, це забезпечить контроль технічного стану обладнання та устаткування. Заплановані витрати становлять 10 млн євро.

(22) Тривалість підтримки – з 02.09.2019 по 31.12.2033.

(23) Обсяг фінансування складає 140,0 млн євро (кредитні кошти), що у національній валюті становить 4 200 000 000 грн.

Витрати, які покриватимуться державною підтримкою:

- модернізація ТЕЦ-6. Впровадження газотурбінних установок;
- модернізація ТЕЦ-5. Встановлення теплоутилізатора на енергоблок № 1;
- модернізація 8 великих котелень;
- закриття 45 малих неефективних котелень;
- впровадження системи SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition) для диспетчеризації теплових мереж міста Києва.

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ПРОЦЕСІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(24) У ході розгляду справи Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Листом-1 було надано наступну інформацію.

(25) Рішенням Київської міської ради від 28.07.2016 № 854/854 «Про деякі питання використання майна, яке належить до комунальної власності територіальної громади міста Києва і перебуває у володінні та користуванні ПАТ «КИЇВЕНЕРГО» передбачено внести зміни до Угоди щодо реалізації проекту управління та реформування енергетичного комплексу міста Києва від 27.09.2001, укладеної між Київською міською державною адміністрацією та публічним акціонерним товариством «КИЇВЕНЕРГО» (далі – Угода), у частині виключення майна комунальної власності територіальної громади міста Києва згідно з переліками, наведеними в додатках 1, 2 до цього рішення.

Також передбачено закріпити на праві господарського відання майно комунальної власності територіальної громади міста Києва, зазначене в пункті 1 цього рішення, за **комунальним підприємством виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО»** після виконання підпункту 3.1 пункту 3 цього рішення.

(26) На виконання вказаного рішення 31.05.2017 підписано акт приймання-передавання основних засобів, комунальної власності територіальної громади міста Києва, які передаються КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» на праві господарського відання відповідно до рішення Київської міської ради від 28.07.2016 № 854/854.

(27) Рішенням Київської міської ради від 20.06.2017 № 439/2661 «Про припинення Угоди щодо реалізації проекту управління та реформування енергетичного комплексу м. Києва від 27.09.2001», укладеної між Київською міською державною адміністрацією та акціонерною енергопостачальною компанією «КИЇВЕНЕРГО», передбачено припинити дію Угоди з 27.04.2018.

Також пунктом 4 зазначеного рішення доручено виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) визначити комунальне підприємство та закріпити за ним на праві господарського відання майно комунальної власності територіальної громади міста Києва, повернене з володіння та користування ПАТ «КИЇВЕНЕРГО» після припинення Угоди.

(28) На виконання рішення Київської міської ради від 20.06.2017 № 439/2661 виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) прийнято розпорядження від 27.12.2017 № 1693 «Про деякі питання припинення Угоди щодо реалізації проекту управління та реформування енергетичного комплексу м. Києва від 27 вересня 2001 року, укладеної між Київською міською державною адміністрацією та акціонерною енергопостачальною компанією «КИЇВЕНЕРГО», відповідно до пункту 5 якого **КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» визначено підприємством, за яким буде закріплено на праві господарського відання теплоенергетичне майно комунальної власності територіальної громади міста Києва**, що буде повернено з володіння та користування ПАТ «КИЇВЕНЕРГО» після припинення Угоди.

(29) Пунктом 1 рішення Київської міської ради від 24.04.2018 № 517/4581 «Про деякі питання припинення Угоди щодо реалізації проекту управління та реформування енергетичного комплексу м. Києва від 27.09.2001, укладеної між Київською міською державною адміністрацією та акціонерною енергопостачальною компанією «КИЇВЕНЕРГО», передбачено, що для забезпечення неперервності технологічного процесу виробництва, транспортування та постачання теплової енергії споживачам міста Києва та недопущення виникнення позаштатних ситуацій під час опалювального сезону 2018/2019 років продовжити дію Угоди в частині:

- користування майном ТЕЦ № 5 та ТЕЦ № 6, електроенергетичним майном, необхідним для передачі та постачання електричної енергії, майном сміттєспалювального заводу, розташованого на вул. Колекторній, 44 у Дарницькому районі міста Києва (завод «Енергія»), що є комунальною власністю територіальної громади міста Києва та відповідно до Угоди перебуває у володінні та користуванні ПАТ «КИЇВЕНЕРГО», до 31.07.2018 включно;
- користування іншим майном комунальної власності територіальної громади міста Києва, що відповідно до Угоди перебуває у володінні та користуванні ПАТ «КИЇВЕНЕРГО», крім майна, зазначеного в підпункті 1.1 пункту 1 цього рішення, до 30.04.2018 включно.

Дію Угоди було припинено 31.07.2018.

(30) Тарифи на теплову енергію, виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії, постачання теплової енергії та на послуги з централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води для розрахунків зі споживачами для КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» затверджено:

- з 01.05.2018 – розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) від 26.04.2018 № 700 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво теплової енергії, постачання теплової енергії, послуги з централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води комунальному підприємству виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київтеплоенерго»;
- з 01.08.2018 – розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) від 23.07.2018 № 1294 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії, постачання теплової енергії, послуги з

централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води комунальному підприємству виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київтеплоенерго»;

- з 01.01.2019 (діючі) – розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) від № 2340 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії, постачання теплової енергії, послуги з централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО».

(31) Відповідні тарифи розраховано згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги».

(32) Тарифи КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» на відпуск електричної та виробництво теплової енергії на ТЕЦ затверджено:

- з 01.08.2018 – постановою НКРЕКП від 19.07.2018 № 712 «Про встановлення тарифів на відпуск електричної енергії та виробництво теплової енергії КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (ТЕЦ-5 ТА ТЕЦ-6)»;
- з 01.10.2018 – постановою НКРЕКП від 18.09.2018 № 1053 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 19.07.2018 № 712»;
- з 01.01.2019 – постановою НКРЕКП від 10.12.2018 № 1686 «Про встановлення тарифів на відпуск електричної енергії та виробництво теплової енергії КП ВО КИЇВРАДИ (КМДА) «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (ТЕЦ-5 та ТЕЦ- 6)»;
- з 01.01.2020 (діючі) – постановою НКРЕКП від 24.12.2019 № 3203 «Про встановлення тарифів на виробництво теплової енергії КП ВО КИЇВРАДИ (КМДА) «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (ТЕЦ-5 та ТЕЦ- 6)».

(33) Відповідні тарифи на виробництво теплової енергії на ТЕЦ та відповідні складові витрат розраховано КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» згідно з постановою НКРЕКП від 01.08.2017 № 991 «Про затвердження Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках».

(34) Як зазначив Надавач, до механізмів здійснення контролю використання коштів державної підтримки належать такі заходи:

- перевірка фінансово-господарської діяльності Підприємства, яка проводиться під час планових та позапланових перевірок, що здійснюються відповідно до вимог Закону України «Про основні засади фінансового контролю в Україні»;
- здійснення Департаментом внутрішнього фінансового контролю та аудиту КМДА планових та позапланових перевірок фінансово-господарської діяльності Підприємства;
- відповідно до пункту 3 статті 14 розділу IV Закону України № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» Підприємство не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом, оприлюднює річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі).

(35) За інформацією Надавача, у структурі тарифів КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» на виробництво, постачання та транспортування теплової енергії та на відпуск електричної енергії наявна інвестиційна складова.

Заходи та роботи, передбачені проєктом «Модернізація системи централізованого теплопостачання міста Києва», який Підприємство планує реалізовувати за умови довгострокового фінансування, у формі позики, що може бути надано ЄБРР, не включались до інвестиційних програм у структурі тарифів Підприємства.

- (36) Як зазначив Надавач, на цей час у КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» триває передінвестиційний технічний аудит, який проводить технічний консультант – компанія «Ramboll», що залучена ЄБРР за грантові кошти уряду Швеції. По завершенню технічного аудиту та експертиз ЄБРР буде надано проєкт висновку з рекомендаціями щодо доцільності залучення та розміру кредитного фінансування.

Технічний аудит проводиться за такими інвестиційними проєктами:

- модернізація ТЕЦ-5, ТЕЦ-6;
- впровадження системи SCADA;
- реконструкція та перепідключення споживачів до інших джерел теплопостачання з подальшим закриттям неефективних котельень.

У процесі проведення технічного аудиту у зв'язку з обмеженістю кредитних коштів (до 140 млн євро) було прийнято рішення про модернізацію 9 (дев'яти) котельень, а саме, реконструкцію та перепідключення таких котельень:

- котельні Червонофлотська, 28, Юнкерова, 28 → санаторій «1 Травня»;
- котельні Стратегічне шосе, 37 → к/к Науки, 31;
- котельні Бубнова, 4 → вул. Васильківська, 8 -Б;
- котельні Добрий шлях, 64 → Голосіївська, 19.

Перераховані вище котельні є 100-відсотковою власністю громади міста Києва та передані КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у господарське відання, є активами Підприємства та знаходяться на балансі Підприємства.

Враховуючи викладене, надати детальне пояснення, на який із видів господарської діяльності Підприємства буде спрямовано державну підтримку у вигляді гарантії, до завершення передінвестиційного технічного аудиту неможливо.

- (37) Відповідно до угоди про підготовку кредитного фінансування, укладеної 17.05.2019 між Київською міською радою, ЄБРР та КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО», сторони розглядають можливість довгострокового фінансування Підприємства у формі позики на таких умовах:

- розмір позики – до 140 млн євро, які можуть бути розподілені на транші на підставі передінвестиційної перевірки проєкту;
- строк погашення – до 13 років, включаючи трирічну відстрочку погашення основної суми та 10 років на погашення основної суми;
- розмір процентної ставки не більше 5,75 % річних.

Умови надання довгострокового фінансування КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі позики є найбільш економічно вигідними для Підприємства. Надання кредиту на аналогічних та/або більш економічно вигідних умовах на внутрішньому ринку фінансових послуг не здійснюється.

- (38) Відповідно до Листа-2 кредитного договору та договору гарантії між Київською міською радою, КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» та ЄБРР не укладено.

Умовою надання кредиту ЄБРР є наявність місцевої гарантії, основними умовами якої є:

- гарантія надається в розмірі всіх боргових зобов'язань КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» за кредитним договором;

- платежі за рахунок гарантії можуть бути здійснені лише в разі невиконання КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» своїх зобов'язань за кредитним договором;
- плата за надання місцевої гарантії буде встановлена Київською міською радою при наданні гарантії.

(39) У Листі-2 також зазначено, що реалізація інвестиційного проєкту «Модернізація системи централізованого теплопостачання м. Києва» має вагомий соціальний та екологічний значення для споживачів послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

Проєкти з модернізації СП «КИЇВСЬКІ ТЕЦ» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» спрямовані на підвищення ефективності використання обладнання, суттєве зменшення споживання енергоресурсів, зокрема природного газу, на виробництво теплової енергії.

За рахунок зниження споживання природного газу зменшується кількість викидів забруднюючих речовин та парникових газів в атмосферне повітря, основні з яких – це викиди оксидів азоту NO_x, угарний газ CO та вуглекислий газ CO₂ (парниковий газ), що зменшує забруднення території та шкоду для здоров'я.

Перепідключення споживачів теплової енергії на інші джерела теплопостачання, які є більш потужними та ефективними, дає можливість закрити неефективні застарілі котельні, що також дозволить зменшити використання природного газу та кількість викидів забруднюючих речовин та парникових газів в атмосферне повітря.

(40) Отже, реалізація інвестиційного проєкту «Модернізація системи централізованого теплопостачання м. Києва» забезпечить покращення якості надання споживачам міста Києва послуг, що становлять загальний економічний інтерес, та покращить екологічний стан середовища.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Законодавство у сфері державної допомоги

(41) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(42) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(43) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду

Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (44) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення) заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або загрожують спотворенням конкуренції, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

4.2. Умови надання місцевих гарантій

- (45) Умови надання місцевої гарантії визначені статтею 17 Бюджетного кодексу України.
- (46) Місцеві гарантії надаються для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання – резидентів України, що належать до комунального сектору економіки, розташовані на відповідній території та здійснюють на цій території реалізацію інвестиційних проектів, метою яких є розвиток комунальної інфраструктури або впровадження ресурсозберігаючих технологій на умовах платності, строковості, а також забезпечення виконання зобов'язань у спосіб, передбачений законом.
- (47) Правочин щодо надання місцевої гарантії оформляється в письмовій формі та має визначати: предмет гарантії; повні найменування та місцезнаходження суб'єкта господарювання і кредитора (у разі гарантування виконання зобов'язань за кредитним договором); обсяг кредиту (позики); обсяг гарантійних зобов'язань та порядок їх виконання; умови настання гарантійного випадку; строк дії гарантії.
- (48) Обсяг та умови надання місцевих гарантій погоджуються з Міністерством фінансів України шляхом надсилання міською радою письмового повідомлення.
- (49) Обов'язковою умовою надання місцевої гарантії є укладення договору між відповідним місцевим фінансовим органом та суб'єктом господарювання про погашення заборгованості суб'єкта господарювання перед територіальною громадою міста за виконання гарантійних зобов'язань.
- (50) Істотними умовами такого договору мають бути зобов'язання суб'єкта господарювання:
- внести плату за надання місцевої гарантії;
 - надати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за гарантією;
 - відшкодувати витрати місцевого бюджету, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань;
 - сплатити пеню за прострочення відшкодування зазначених витрат. Пеня нараховується за кожний день прострочення сплати заборгованості у національній валюті з розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на день нарахування пені;
 - надати гаранту права на договірне списання банком коштів з рахунків суб'єкта господарювання на користь гаранта.
- (51) Суб'єкти господарювання, щодо яких приймається рішення про надання місцевих гарантій, зобов'язані надати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань та

сплачувати до відповідного місцевого бюджету плату за їх надання у розмірі, встановленому міською радою.

- (52) У разі виконання гарантійних зобов'язань перед кредиторами шляхом здійснення платежів за рахунок коштів міського бюджету у суб'єктів господарювання, зобов'язання яких гарантовані, з моменту такого виконання виникає прострочена заборгованість перед міським бюджетом за кредитами, залученими під місцеві гарантії, в обсязі фактичних витрат міського бюджету, а до міської ради переходять права кредитора та право вимагати від таких суб'єктів господарювання погашення заборгованості в установленому законом порядку.
- (53) Позовна давність на вимоги щодо погашення такої заборгованості суб'єкта господарювання перед територіальною громадою міста не поширюється.
- (54) Протягом строку дії договору про місцеву гарантію міська рада передбачає у відповідному рішенні про місцевий бюджет кошти на виконання гарантійних зобов'язань з платежів, термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді.
- (55) Механізм надання місцевих гарантій затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2012 № 541 «Про затвердження Порядку надання місцевих гарантій» (зі змінами).
- (56) Статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, встановлено застосування статей 262, 263 (3) або 263 (4) цієї Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (57) Повідомленням Комісії 2008/С 155/02 ЄС про застосування статей 87 та 88 Договору ЄС до державної допомоги у вигляді гарантій (далі – Повідомлення ЄК щодо гарантій) встановлені основні принципи та підходи щодо оцінки державної допомоги у формі гарантій.

- (58) Відповідно до пункту 2.1 Повідомлення ЄК щодо гарантій передбачено, що у статті 87 (1) Договору зазначено, що будь-яка допомога, надана державою-членом або за рахунок державних ресурсів у будь-якій формі, яка спотворює або загрожує спотворенням конкуренції, надаючи перевагу певним підприємствам або виробництву певних товарів, що впливає на торгівлю між державами-членами, несумісна із загальним ринком.

Гарантій, що надаються безпосередньо державою, а саме: центральними, регіональними чи місцевими органами влади, а також гарантії, надані за рахунок державних ресурсів іншими органами, що контролюються державою, такими як підприємства, та підлягають належності державним органам, можуть становити державну допомогу.

Перевага державної гарантії полягає в тому, що ризик, пов'язаний із гарантією, несе держава. Такий ризик із боку держави, як правило, повинен бути відшкодований відповідною премією. Якщо держава відмовилася від всієї або часткової такої премії, це може бути вигодною для підприємства, а також витратою ресурсів держави. Отже, навіть якщо виявиться, що держава ніколи не здійснює жодних платежів під гарантію, все ж може бути державна допомога відповідно до статті 87 (1) Договору. Допомога надається

в момент надання гарантії, а не тоді, коли гарантія використовується, а також коли виплати здійснюються на умовах гарантії.

(59) Відповідно до пункту 2.2 Повідомлення ЄК щодо гарантій зазвичай бенефіціар допомоги є позичальником. Як зазначено в пункті 2.1, ризикованість зазвичай повинна бути відшкодована відповідною премією. Коли позичальнику не потрібно платити премію або сплачує низьку премію, він отримує перевагу. Порівняно із ситуацією без гарантій, державна гарантія дає змогу позичальнику отримати кращі фінансові умови позики, ніж ті, які зазвичай є на фінансових ринках. Як правило, за умови надання державної гарантії позичальник може отримати менші ставки та/або запропонувати меншу безпеку. У деяких випадках позичальник без державної гарантії не знайде фінансову установу, готову позичати на будь-яких умовах. Отже, державні гарантії можуть сприяти створенню нового бізнесу та дозволяти певним підприємствам збирати гроші для здійснення нової діяльності.

(60) Повідомленням ЄК щодо гарантій встановлені певні критерії, що дозволяють визначати відсутність державної допомоги у випадках надання державних гарантій. Зокрема, вважається, що програми державної допомоги з надання гарантій не містять державної допомоги, якщо дотримуються такі «ринкові» умови:

- позичальник не перебуває у скрутному фінансовому становищі;
- обсяг гарантії можна визначити належним чином при її наданні. Це означає, що гарантія повинна прив'язуватись до конкретної фінансової операції з фіксованою максимальною сумою та бути обмеженою в часі. Оскільки така операція та її сума зазначаються в угоді, для гарантії не передбачено часових обмежень;
- сума гарантії покриває не більше 80 % непогашеної суми кредиту чи іншого фінансового зобов'язання;
- сплата ринкової ціни за надану гарантію.

Обмеження щодо покриття гарантією не більше 80 % суми позики не застосовується до державної гарантії, якщо гарантія забезпечує фінансування компанії, діяльність якої спрямована виключно на здійснення послуг, що становлять загальний економічний інтерес, і коли ця гарантія була надана органом державної влади, який доручив компанії здійснення ПЗЕІ. Обмеження в частині покриття не більше 80 % суми позики застосовується, якщо відповідна компанія надає інші ПЗЕІ або іншу господарську діяльність.

4.3. Сфера природної монополії

(61) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання»:

- сфера теплопостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;
- тепла енергія - товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери теплопостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу.

(62) Відповідно до статті 9 Закону України «Про теплопостачання» до засад державного управління у сфері теплопостачання належить, зокрема, забезпечення надійності теплопостачання як одного з необхідних елементів безпеки людини.

(63) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про теплопостачання» до принципів державної політики у сфері теплопостачання належить, зокрема:

- забезпечення енергетичної безпеки держави;
- державна підтримка та стимулювання у сфері теплопостачання;

- забезпечення прав та інтересів споживачів.

(64) Відповідно до статті 8 Закону України «Про тепlopостачання» державна підтримка у сфері тепlopостачання надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік, а також коштів на проведення науково-дослідних робіт з удосконалення систем тепlopостачання та енергозбереження.

(65) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(66) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії» суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

(67) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» транспортування теплової енергії належить до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

4.4. Законодавство у сфері комбінованого виробництва теплової та електричної енергії (когенерація)

(68) Відповідно до статті 1 Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу» визначено:

- когенераційна установка – комплекс обладнання, що працює за способом комбінованого виробництва електричної і теплової енергії або перетворює скидний енергетичний потенціал технологічних процесів в електричну та теплову енергію;
- комбіноване виробництво електричної та теплової енергії (когенерація) – спосіб одночасного виробництва електричної та теплової енергії в межах одного технологічного процесу у результаті спалення палива;
- основне паливо – паливо, що забезпечує роботоздатність когенераційної установки, у тому числі скидний енергетичний потенціал технологічних процесів;
- скидний енергетичний потенціал технологічних процесів – вторинні енергетичні ресурси, які можуть бути використані для виробництва електричної та теплової енергії в когенераційних установках. Перелік цих вторинних енергетичних ресурсів встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері енергозбереження.

(69) Відповідно до частини першої статті 67 Закону України «Про ринок електричної енергії» в Україні функціонує єдиний ринок «на добу наперед» та внутрішньодобовий ринок.

Пунктом 4 статті 67 зазначеного Закону встановлено, що з метою продажу/купівлі електричної енергії на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку учасники цього ринку подають оператору ринку свої пропозиції (заявки). Форма та порядок подання пропозицій (заявок) визначаються правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

(70) Згідно з пунктом 5 статті 67 Закону України «Про ринок електричної енергії» ціна купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» визначається для кожного розрахункового періоду оператором ринку за принципом граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції, а на внутрішньодобовому ринку - за принципом ціноутворення «по заявленій (пропонованій) ціні» відповідно до правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

Ціни на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку є вільними (ринковими) цінами.

(71) Пунктом 12 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про ринок електричної енергії» встановлено, що з метою забезпечення надійного та безперебійного централізованого теплопостачання населення Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про тимчасову підтримку деяких виробників, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях, для проведення їх реконструкції та/або модернізації.

4.5. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(72) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), – послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(73) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов’язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(74) Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» затверджено перелік послуг у сфері надання житлово-комунальних послуг, а саме:

- послуги з централізованого опалення, **послуги з постачання теплової енергії;**
- послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання гарячої води;
- послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого водопостачання;
- послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водовідведення;
- послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами.

(75) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання» постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов’язана з наданням теплової

енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.

- (76) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про теплопостачання» до об'єктів у сфері теплопостачання належать теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж.
- (77) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (78) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (79) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (80) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.

- (81) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень повинен дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (82) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.
- (83) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом, покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов. Комісія також вважає, що послуги, що визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (84) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський суд (далі – Рішення у справі Альтмарк) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, **не є державною допомогою** у значенні статті 107 Договору, **за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:**
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.
- (85) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що

становлять загальний економічний інтерес 2012/С 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, які лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

- (86) Відповідно до пункту 43 Повідомлення, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надають підприємства-одержувачі на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, **ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою**, тобто цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами. Отже, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (87) У пунктах 45 - 46 Повідомлення Комісії концепція щодо самого поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (88) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.
- (89) Так, відповідно до **першого критерію** Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- (90) Пунктом 52 Повідомлення передбачено, що покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер або виражатись у формі договору. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.
- (91) Зміст **другого критерію** Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (92) Так, пунктами 54 - 55 Повідомлення передбачено, що методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.

- (93) Пунктом 57 Повідомлення Комісії визначено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути передбачена в акті, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (94) Стосовно **третього критерію** Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (95) Згідно з **четвертим критерієм**, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, яких зазнав би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.
- (96) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.

4.6. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугою з виробництва та постачання теплової енергії для потреб споживачів

- (97) У разі, **коли критеріїв Altmark не дотримано**, застосовується рішення Комісії ЄС про застосування частини 2 статті 106 Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення (2012/21/ЄС) (далі – Рішення).
- (98) Рішення встановлює умови, за яких державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачене в частині 3 статті 108 Договору.
- (99) Частиною першою статті 2 Рішення визначено, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині 2 статті 106 Договору, що підпадає під одну з наступних категорій, зокрема, компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (100) Згідно з частиною другою статті 2 Рішення, це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, не перевищує 10 років.

- (101) Відповідно до статті 4 Рішення зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **повинно містити:**
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
 - посилання на рішення або сукупність рішень, де визначено зазначені зобов'язання.
- (102) Статтею 5 Рішення встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.
- (103) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загальноприйнятих принципів розрахунку витрат таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються усі його витрати;
 - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;
 - витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати усі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення і належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
 - витрати, пов'язані з інвестиціями, особливо щодо інфраструктури, можуть, якщо необхідно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.
- (104) Згідно зі статтею 6 Рішення надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує компенсації, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.
- (105) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і враховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.
- (106) Разом із тим, враховуючи, що повідомлений період, протягом якого надається кредит ЄБРР під місцеву гарантію та суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, перевищує 10 років, для оцінки допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугою з виробництва та постачання

теплової енергії для потреб споживачів, у разі коли критеріїв Altmark не дотримано, застосовується Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ), яким встановлено, що для деяких ПЗЕІ, які надаються па принципах та умовах, що дозволяють виконувати спеціальні завдання, необхідна фінансова підтримка органів влади, якщо надходження від надання таких послуг не покривають витрат на їх надання.

- (107) Зазначеним Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним нормативно-правовим або розпорядчим актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема, періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
 - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
 - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, які надає орган влади суб'єкту(ам) господарювання;
 - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації. Сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при паданні ПЗЕІ, з урахуванням доходу, який залишається в суб'єкта господарювання, та розумного рівня прибутку. Якщо компенсація повністю або частково ґрунтується на очікуваних витратах та доходах, то вони повинні бути зазначені й ґрунтуватися на достовірних та спостережуваних параметрах, що стосуються економічного середовища, в якому надаються ПЗЕІ, у відповідних випадках необхідно покладатись на експертизу галузевих регуляторів або інших суб'єктів, незалежних від суб'єкта господарювання. До витрат, які необхідно враховувати, включають всі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, всі його витрати можуть бути враховані.
- (108) Опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації відповідний орган влади повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам, та здійснювати регулярні перевірки дотримання цих умов. Перевірки здійснюються принаймні кожні три роки, а в разі, коли надавач ПЗЕІ обраний без застосування конкурентних тендерних процедур, – принаймні кожні два роки.
- (109) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган влади призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.
- (110) Також, під час розробки методу компенсації, потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектора.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Віднесення послуги із транспортування теплової енергії для потреб споживачів на території міста Києва до сфери природної монополії

- (111) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення, транспортування теплової енергії належать до сфери регулювання цього Закону.
- (112) Відповідно до статті 1 Закону України «Про тепlopостачання» транспортування теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з передачею теплової енергії (теплоносія) за допомогою мереж на підставі договору.
- (113) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про тепlopостачання», теплотранспортуюча організація – суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування теплової енергії.
- (114) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (115) КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» внесено до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по місту Києву на ринку транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами за № 33, який опубліковано на сайті Антимонопольного комітету України.

5.2. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги у сфері природної монополії

5.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (116) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (117) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (118) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем комунальних послуг з постачання теплової енергії є тепlopостачальна організація; послуг з постачання гарячої води – суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води.
- (119) Надавачем послуг із виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та централізованого опалення в місті Києві є КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО».
- (120) Отже, КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», якому надається державна підтримка, є **суб'єктом господарювання**, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної

конкуренції», що здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

5.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(121) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

(122) Відповідно до статті 4 Закону, гарантія є однією з форм державної допомоги.

Як зазначено в Повідомленні, джерелами фінансування повідомленої державної підтримки є бюджет міста Києва.

(123) Отже, надання державної підтримки у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР є **ресурсом держави** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(124) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(125) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(126) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(127) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(128) Оскільки отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді фінансування Підприємства у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР, була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.

(129) Разом із тим Надавачем не доведено, що гарантія буде надана на ринкових умовах.

Так, відповідно до Повідомлення ЄК щодо гарантій, коли позичальнику не потрібно платити премію або сплачує низьку премію, він отримує перевагу. Також без державної гарантії не знайде фінансової установи, готової позичати на аналогічних умовах. Отже, державні гарантії можуть сприяти створенню нового бізнесу та дозволяти певним підприємствам збирати гроші для здійснення нової діяльності.

Надавачем повідомлено, що плата за надання місцевої гарантії буде встановлена Київською міською радою при наданні гарантії. Умови надання довгострокового фінансування КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі позики є найбільш економічно вигідними для Підприємства. Надання кредиту на аналогічних та/або більш економічно вигідних умовах на внутрішньому ринку фінансових послуг не здійснюється.

(130) Отже, надання Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) місцевої гарантії за кредитними зобов'язаннями для КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» **створює переваги** КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у частині виробництва та постачання теплової енергії.

5.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(131) Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва. Однією з умов, за якої державна підтримка буде державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(132) На ринку надання послуг із транспортування теплової енергії в місті Києві у КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» **відсутні конкуренти**.

(133) З огляду на зазначене, надання державної підтримки КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», як суб'єкту природної монополії, у частині транспортування теплової енергії, **не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції**.

5.2.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(134) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування) КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», **що є суб'єктом природної монополії із транспортування теплової енергії**, яка надаватиметься у формі гарантії для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва» у частині впровадження автоматизованої системи диспетчерського управління SCADA, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3. Віднесення послуги з виробництва та постачання теплової енергії для потреб споживачів на території міста Києва до ПЗЕІ

- (135) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (136) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (137) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (138) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, комунальні послуги – послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.
- (139) Разом із тим одним із принципів державної політики у сфері теплопостачання, закріплених у статті 6 Закону України «Про теплопостачання», є принцип державної підтримки та стимулювання у сфері теплопостачання, яка надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік.
- (140) На підставі наведеного, а також інформації та документів, отриманих під час розгляду справи, отримувач державної підтримки – КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» здійснює діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.
- (141) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуги з виробництва та постачання теплової енергії в місті Києві можуть бути віднесені надавачем до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (142) Послуги, які надає КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», віднесено до ПЗЕІ.

5.4. Відповідність компенсації витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, критеріям Altmark

(143) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(144) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення).*

Надавачем була надана інформація щодо отриманих КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» ліцензій на здійснення господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

Відповідно до постанови НКРЕКП від 14.06.2018 № 44, постанови НКРЕКП від 22.12.2016 № 2340, розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.04.2018 № 591 КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» має право провадження господарської діяльності із виробництва теплової енергії, провадження господарської діяльності із транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.

При цьому Надавачем не доведено такого:

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;*
- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;*
- *якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.*

(145) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) не надано достатніх обґрунтувань того, що компенсацію на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, було визначено

заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(146) Враховуючи викладене, **чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.**

(147) Отже, державна підтримка у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР, яка надається КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» для часткової компенсації витрат на надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії, що не покриваються чинним тарифом Підприємства на відповідні види господарської діяльності, **не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.**

5.5. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги в частині фінансування діяльності з постачання та виробництва теплової енергії

5.5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(148) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(149) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(150) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем комунальних послуг з постачання теплової енергії є теплопостачальна організація; послуг з постачання гарячої води – суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води.

(151) Надавачем послуг із виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та централізованого опалення в місті Києві є КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО».

(152) Отже, КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», якому надається державна підтримка, є **суб'єктом господарювання** у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

5.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(153) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

(154) Відповідно до статті 4 Закону, гарантія є однією з форм державної допомоги.

Як зазначено в Повідомленні, джерелами фінансування повідомленої державної підтримки є бюджет міста Києва.

(155) Отже, надання державної підтримки у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР є **ресурсом держави** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(156) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЕС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(157) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(158) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(159) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(160) Оскільки отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді фінансування Підприємства у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством

зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР, була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.

(161) Разом із тим Надавачем не доведено, що гарантія буде надана на ринкових умовах.

Так, відповідно до Повідомлення ЄК щодо гарантій, коли позичальнику не потрібно платити премію або сплачує низьку премію, він отримує перевагу. Також без державної гарантії не знайде фінансової установи, готової позичати на аналогічних умовах. Отже, державні гарантії можуть сприяти створенню нового бізнесу та дозволяти певним підприємствам збирати гроші для здійснення нової діяльності.

Надавачем повідомлено, що плата за надання місцевої гарантії буде встановлена Київською міською радою при наданні гарантії. Умови надання довгострокового фінансування КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі позики є найбільш економічно вигідними для Підприємства. Надання кредиту на аналогічних та/або більш економічно вигідних умовах на внутрішньому ринку фінансових послуг не здійснюється.

(162) Отже, надання Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) місцевої гарантії за кредитними зобов'язаннями для КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» **створює переваги КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО»** у частині виробництва та постачання теплової енергії.

5.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(163) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЕС, заходи з підтримки, яку надає держава, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

(164) Отже, враховуючи те, що ринки з виробництва та постачання теплової енергії є потенційно конкурентними, надання державної підтримки КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі гарантії, що буде надана не на ринкових умовах, **загрожує спотворенням економічної конкуренції** на цих ринках.

5.3.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(165) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування), що надаватиметься у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР з метою реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», як компенсація витрат Підприємства з виробництва та постачання теплової енергії, що є ПЗЕІ, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(166) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.

(167) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 послуга з виробництва та постачання теплової енергії є послугою загального економічного інтересу, не може надаватись без державної допомоги й така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.

5.3.6. Оцінка допустимості державної допомоги

(168) Для проведення відповідної оцінки допустимості компенсації витрат, пов'язаних із послугою з виробництва та постачання теплової енергії для потреб споживачів, застосовується Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03, оскільки критеріїв Altmark не дотримано, повідомлений період, протягом якого надається кредит ЄБРР під місцеву гарантію та суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, перевищує 10 років.

(169) З метою реалізації проекту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва» Підприємство планує отримати кредит від ЄБРР під місцеву гарантію для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором.

(170) Надання фінансування КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі гарантії, яка не надається на ринкових умовах, розглядається як одна з форм компенсації обґрунтованих витрат за надання послуги з виробництва та постачання теплової енергії, що віднесена до ПЗЕІ.

(171) Відповідно до Рамкового повідомлення Комісії ЄС зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинно містити:

- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
- назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
- методичку розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.

(172) Також із метою уникнення дискримінації необхідно застосовувати однаковий підхід до усіх суб'єктів господарювання – постачальників ПЗЕІ. Отже, до КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», як надавача послуг із виробництва та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водopостачання для споживачів міста Києва, необхідно застосовувати підхід, аналогічний підходу до інших суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність із виробництва та постачання теплової енергії на території міста Києва.

(173) Надавачем була надана інформація щодо отриманих КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» ліцензій на здійснення господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

Відповідно до постанови НКРЕКП від 14.06.2018 № 44, постанови НКРЕКП від 22.12.2016 № 2340, розпорядження виконавчого органу Київської міської ради

(Київської міської державної адміністрації) від 10.04.2018 № 591 КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» має право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.

- (174) Отже, враховуючи викладене, Надавачем дотримано таких умов допустимості державної допомоги на компенсацію витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, передбачених статтею 4 Рішення:
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
 - назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ.
- (175) Разом із тим відповідно до матеріалів справи № 500-26.15/120-19-ДД Надавачем **не дотримано** таких критеріїв, визначених Рамковим повідомленням Комісії ЄС, а саме не визначено:
- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (176) Крім того, до тарифу на послуги з постачання та виробництва теплової енергії КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» може включати амортизацію основних засобів, а саме тих, які використовуються в процесі виробництва та постачання теплової енергії.
- (177) У разі якщо виконання боргових зобов'язань за кредитом буде здійснюватися за рахунок отриманої гарантії, поліпшення основних засобів, які використовуються в процесі виробництва та постачання теплової енергії, КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» отримує безкоштовно.
- (178) Отже, включення до тарифу на послуги з постачання та виробництва теплової енергії КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» амортизації основних засобів, а саме тих, які використовуються в процесі виробництва та постачання теплової енергії, у разі якщо виконання боргових зобов'язань за кредитом буде виконуватися за рахунок отриманої гарантії, може призводити до подвійного фінансування КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», тобто до надання надмірної компенсації за надання послуг ПЗЕІ.
- (179) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування), що буде надаватись у формі гарантії для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР з метою реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», як компенсація витрат Підприємства з виробництва та постачання теплової енергії, є **допустимою державною допомогою** для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **за умови виконання надавачем таких зобов'язань:**
- 1) Затвердити єдиний для всіх суб'єктів господарювання, на яких покладено зобов'язання щодо надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії, нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено:
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації;
 - механізм компенсації обґрунтованих витрат;

- у разі настання гарантійного випадку за кредитом забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за створені (придбані) за рахунок державних коштів основні засоби, які використовуються в процесі виробництва та постачання теплової енергії, під час розрахунку в майбутньому нового тарифу на виробництво та постачання теплової енергії або коригування наявного тарифу, з метою уникнення надання надмірної компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- забезпечення проведення кожні два роки перевірок щодо відповідності компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, встановленим вище умовам.

5.6. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги в частині фінансування діяльності з виробництва електричної енергії, що здійснюється на теплоелектроцентралях

- (180) Відповідно до Листа, КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» здійснює комбіноване виробництво теплової енергії, що передбачає спосіб одночасного виробництва електричної та теплової енергії в межах одного технологічного процесу в результаті спалення палива.
- (181) Як зазначив Надавач, надання повідомленої державної допомоги спрямовано на підготовку когенераційного компоненту тепlopостачального комплексу міста до нових умов функціонування ринку, підвищення конкурентоздатності виробництва електроенергії; компоненти програми мають також синергетичний ефект – підвищення ефективності когенерації та зменшення втрат у теплових мережах.
- (182) Отже, повідомлена державна допомога може призвести до зменшення відповідних витрат не тільки на виробництво теплової енергії, а й **на виробництво електричної енергії**, а також поліпшити конкурентну позицію Підприємства на ринку виробництва електричної енергії, що є конкурентним у новій моделі ринку.

5.6.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (183) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (184) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (185) Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії електроенергетичне підприємство – суб'єкт господарювання, який здійснює одну з таких функцій: виробництво, передачу, розподіл, постачання електричної енергії споживачу або трейдерську діяльність.
- (186) Відповідно до інформації, зазначеної у Повідомленні, предметом діяльності Підприємства є, зокрема, виробництво, постачання та розподіл електричної енергії.

(187) Отже, КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», якому надається державна підтримка, є **суб'єктом господарювання** у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

5.6.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(188) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

(189) Відповідно до статті 4 Закону, гарантія є однією з форм державної допомоги.

Як зазначено в Повідомленні, джерелами фінансування повідомленої державної підтримки є бюджет міста Києва.

(190) Отже, надання державної підтримки у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР є **ресурсом держави** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.6.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(191) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(192) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(193) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(194) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені

учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(195) Оскільки Отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді фінансування Підприємства у формі гарантій для забезпечення виконання Підприємством зобов'язань за кредитним договором з ЄБРР, була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.

(196) Разом із тим Надавачем не доведено, що гарантія буде надана на ринкових умовах.

Так, відповідно до Повідомлення ЄК щодо гарантій, коли позичальнику не потрібно платити премію або сплачує низьку премію, він отримує перевагу. Також без державної гарантії не знайде фінансової установи, готової позичати на аналогічних умовах. Отже, державні гарантії можуть сприяти створенню нового бізнесу та дозволяти певним підприємствам збирати гроші для здійснення нової діяльності.

Надавачем повідомлено, що плата за надання місцевої гарантії буде встановлена Київською міською радою при наданні гарантії. Умови надання довгострокового фінансування КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі позики є найбільш економічно вигідними для Підприємства. Надання кредиту на аналогічних та/або більш економічно вигідних умовах на внутрішньому ринку фінансових послуг не здійснюється.

(197) Отже, надання Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) місцевої гарантії за кредитними зобов'язаннями для КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» **створює переваги** КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у частині виробництва електричної енергії.

5.6.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(198) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

(199) Згідно з пунктом 5 статті 67 Закону України «Про ринок електричної енергії» ціна купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» визначається для кожного розрахункового періоду оператором ринку за принципом граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції, а на внутрішньодобовому ринку - за принципом ціноутворення «по заявленій (пропонованій) ціні» відповідно до правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

Ціни на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку є вільними (ринковими) цінами.

(200) Отже, враховуючи те, що ринок виробництва електричної енергії є конкурентним у новій моделі, надання державної підтримки КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у формі

гарантій, що буде надана не на ринкових умовах, **загрожує спотворенням економічної конкуренції** на цих ринках.

5.6.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (201) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування), що надаватиметься у формі гарантії для забезпечення виконання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку з метою реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», у період з 02.09.2019 по 31.12.2033 у частині виробництва електричної енергії, що здійснюється на теплоелектроцентралях, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (202) Відповідно до статті 2 Закону державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.
- (203) Статтею 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.

Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги, що надається для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема, таких категорій, як допомога на захист навколишнього природного середовища.

- (204) Враховуючи зазначене, оцінка допустимості державної допомоги КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» на ринку виробництва електричної енергії має бути проведена на підставі Повідомлення Європейської комісії «Принципи державної допомоги щодо охорони навколишнього середовища та енергетики 2014-2020 рр.» (2014/C 200/01) (далі – Принципи), що передбачає основні вимоги до державної допомоги на екологічні та енергетичні заходи.

5.7. Оцінка допустимості державної допомоги в частині виробництва електричної енергії, що здійснюється на теплоелектроцентралях

- (205) Відповідно до пункту 10 Принципів, у цих Принципах Комісія встановлює умови, за яких допомога в галузі енергетики й навколишнього середовища може вважатися сумісною з внутрішнім ринком відповідно до статті 107(3)(с) Договору.

Екологічна та енергетична допомога не може надаватися компаніям, що знаходяться у скрутному становищі.

- (206) Пунктом 18 Принципів встановлено, що Комісія визначила ряд екологічних та енергетичних заходів, для яких державна допомога за певних умов може бути сумісна з внутрішнім ринком відповідно до статті 107(3)(с) Договору, а саме допомога для заходів з енергоефективності, у тому числі комбінованого виробництва та централізованого тепlopостачання та охолодження.
- (207) Відповідно до пункту 19 розділу 1.3 Принципів, у контексті цих Принципів використовуються такі визначення:
- «охорона навколишнього середовища» означає будь-яку дію, призначену для усунення або запобігання шкоди фізичному оточенню або природним ресурсам

власною діяльністю одержувача, зменшення ризику такої шкоди або приведення до більш ефективного використання природних ресурсів, у тому числі заходи з економії енергії та використання відновлюваних джерел енергії;

- «енергоефективність» означає кількість зекономленої енергії, визначеної шляхом вимірювання та/або оцінки споживання до й після впровадження заходів вдосконалення енергоефективності, забезпечуючи при цьому нормалізацію зовнішніх умов, які впливають на споживання енергії;
- «когенерація», або комбіноване виробництво теплової та електричної енергії, означає одночасне виробництво в одному процесі теплової енергії та електричної і/або механічної енергії;
- «високоєфективна когенерація» означає комбіноване виробництво, яке відповідає визначенню високоєфективного комбінованого виробництва, як зазначено в статті 2 (34) Директиви 2012/27/EU;
- «інтенсивність допомоги» означає загальну суму допомоги, виражену у відсотках від прийнятих витрат; всі цифри, які використовуються, повинні бути прийняті до відрахування податку або іншого збору, якщо допомога надається у формі, відмінній від гранту, сума допомоги повинна бути еквівалентною гранту, допомога, що виплачується в декілька етапів, повинна розраховуватися за її вартістю на момент надання; відсоткова ставка, що буде використовуватися з метою дисконтування і для розрахунку суми допомоги в пільговому кредиті, повинна бути базовою ставкою, що застосовується на момент надання; інтенсивність допомоги розраховується на одного одержувача.

(208) Пунктом 20 Принципів передбачено, що індивідуальна допомога, яка надається на підставі програми допомоги, підпадає під дію зобов'язання про повідомлення відповідно до статті 108 (3) Договору, якщо допомога перевищує такі порогові значення повідомлення і не надається на підставі конкурентного тендерного процесу, якщо, зокрема, сума інвестиційної допомоги перевищує 15 мільйонів євро для одного суб'єкта господарювання.

(209) Відповідно до пункту 49 розділу 3.2 Принципів екологічна та енергетична допомога може тільки тоді бути сумісною з внутрішнім ринком, коли вона має стимулюючий ефект. Стимулюючий ефект виникає, коли допомога спонукає одержувача змінити свою поведінку для підвищення рівня захисту навколишнього середовища або для покращення функціонування безпечного, доступного та стійкого енергетичного ринку, тобто зміна поведінки, що не відбудеться без допомоги. Допомога не повинна субсидувати витрати на діяльність, яких суб'єкт господарювання в будь-якому випадку буде зазнавати, і не повинна компенсувати нормальний діловий ризик господарської діяльності.

(210) Пунктом 58 розділу 3.2 Принципів передбачено, що для заходів, які підлягають індивідуальному повідомленню, Держави-члени повинні повною мірою продемонструвати Комісії стимулюючий ефект допомоги. Вони повинні надати чітке підтвердження того, що допомога має ефективний вплив на рішення щодо інвестиції таким чином, що вона змінює поведінку одержувача, що вимагає від одержувача підвищити рівень охорони навколишнього середовища або призводить до покращення функціонування енергетичного ринку ЄС. Для забезпечення комплексної оцінки Держави-член повинна надати не тільки інформацію, що стосується проекту, якому надається допомога, а й повний опис контрфактичного сценарію, в якому жодна з Держав-членів не надає допомогу одержувачу.

Відповідно до пункту 59 розділу 3.2 Принципів, переваги нових інвестицій або методів виробництва, як правило, не обмежуються їх прямим екологічним впливом або

впливом на енергетичний ринок. Такі переваги можуть бути, зокрема, виробничими перевагами (виробничими перевагами, які негативно впливають на стимулюючий ефект, є збільшена потужність, продуктивність, ефективність і якість), у той час як ризики стосуються, зокрема, невизначеності щодо того, чи буде інвестиція настільки ж продуктивною, як очікувалося.

Пунктом 60 розділу 3.2 Принципів передбачено, що стимулюючий ефект, власне кажучи, повинен визначатися за допомогою аналізу контрфактичного сценарію шляхом порівняння показників діяльності за наявності та за відсутності допомоги. По суті це становить перевірку рентабельності проєкту за відсутності допомоги для оцінки того, чи дійсно прибуток, отриманий компанією за рахунок реалізації альтернативного проєкту, менший.

Згідно з пунктом 68 Принципів, якщо допомога не змінює поведінки одержувача шляхом стимулювання до вжиття додаткових заходів, ця допомога не має стимулюючого ефекту в плані сприяння екологічно безпечній поведінці в ЄС або зміцненні функціонування європейського енергетичного ринку. Отже, допомога не буде затверджена в тих випадках, коли виявляється, що аналогічні дії виконувалися б і без допомоги.

- (211) Пунктами 69 - 70 розділу 3.2 Принципів передбачено, що екологічна та енергетична допомога вважається пропорційною, якщо сума допомоги на одного одержувача обмежена до мінімуму, необхідного для досягнення цілі охорони навколишнього середовища або енергетичної цілі, на які вона спрямована.

Як загальний принцип, допомога буде вважатися обмеженою до необхідного мінімуму, якщо допомога відповідає чистим додатковим витратам, необхідним для досягнення цілі, порівняно з контрфактичним сценарієм за відсутності допомоги.

Чисті додаткові витрати визначаються як різниця між економічними вигодами й витратами (включаючи інвестиції та операції) проєкту, якому надається допомога, та вигодами й витратами альтернативного інвестиційного проєкту, який компанія здійснювала б без допомоги, тобто контрфактичного сценарію.

- (212) Відповідно до пунктів 72 - 75 Принципів, прийнятні витрати на екологічну допомогу – це додаткові інвестиційні витрати на матеріальні та/або нематеріальні активи, які безпосередньо пов'язані з досягненням спільної мети.

Прийнятні витрати є додатковими інвестиційними витратами, встановленими шляхом порівняння інвестиції з наданням допомоги з контрфактичною ситуацією за відсутності державної допомоги. Фактично можна послатися на вартість співставної у технічному аспекті інвестиції (інвестиція в таку ж виробничу потужність та всі інші технічні характеристики), яка ймовірно була б реалізована без допомоги і яка не досягає цілі взаємного інтересу або яка лише досягає цілі меншою мірою.

Для заходів підтримки комплексних проєктів, таких як комплексні заходи щодо підвищення енергоефективності або біогазові проєкти, встановити контрфактичний сценарій може бути важко. Якщо контрфактичний сценарій не можна встановити, Комісія буде розглядати загальні витрати на проєкт як альтернативу, яка може припускати більш низьку інтенсивність допомоги для відображення іншого розрахунку прийнятних витрат.

- (213) Відповідно до пункту 77 Принципів, для забезпечення прогнозованості та єдиних правил гри Комісія застосовує максимальну інтенсивність допомоги, викладену в додатку 1. Ця інтенсивність допомоги відображає необхідність втручання держави, визначеного, з одного боку, наявністю недоліку ринку, а з іншого – очікуваним рівнем порушення конкуренції та торгівлі.
- (214) Пунктом 92 Принципів передбачено, що допомога може також мати негативний ефект через зміцнення або збереження істотної ринкової влади одержувача. Навіть якщо допомога безпосередньо не зміцнює ринкової влади, вона може зробити це побічно, перешкоджаючи розширенню наявних конкурентів або змушуючи їх піти з ринку або перешкоджаючи виходу на ринок нових конкурентів.
- (215) Відповідно до розділу 3.4 щодо оцінки допустимості державної допомоги на заходи з енергоефективності, включаючи когенерацію і централізоване тепlopостачання та охолодження, встановлено наступне.

Для того, щоб продемонструвати внесок допомоги в підвищення рівня захисту навколишнього середовища, держава-член може використовувати якнайбільше показників, зокрема обсяг енергії, заощадженої завдяки кращій енергозберігальній роботі та вищій енергетичній продуктивності, або підвищення ефективності за рахунок зниження споживання енергії і зниження витрат палива.

Державна допомога може вважатися належним інструментом для фінансування заходів з енергоефективності, незалежно від форми, в якій вона надається.

Стосовно заходів з енергоефективності, авансовий платіж, що підлягає відшкодуванню, може розглядатися як відповідний інструмент державної допомоги, зокрема, якщо доходи від заходу з енергоефективності є невизначеними.

Прийнятні витрати визначаються як додаткові інвестиційні витрати, визначені в пункті 73 Принципів.

Застосовуються рівні інтенсивності допомоги, зазначені в додатку 1 (для когенераційних установок), а саме в розмірі:

- для малих підприємств – 65 %;
- для середніх підприємств – 55 %;
- для великих підприємств – 45 %.

Інтенсивність допомоги може бути збільшена на 15 процентних пунктів для енергетичних і екологічних інвестицій, розташованих в субсидованих регіонах, які відповідають умова статті 107(3)(а) Договору про функціонування Європейського Союзу.

Відповідно до статті 267 (3)(а) Угоди, для цілей застосування положень статті 262 цієї Угоди Сторони визнають, що протягом перших п'яти років після набрання чинності цією Угодою будь-яка державна допомога, надана Україною, буде оцінюватись з урахуванням того, що Україна має розглядатись як територія, ідентична з тими територіями Європейського Союзу, які описані у статті 107(3)(а) Договору про функціонування Європейського Союзу.

Оскільки територія України розглядається як субсидований регіон, максимальна інтенсивність становить 60 % (45 % інтенсивності для великих підприємств плюс 15 % за статус субсидованого регіону).

(216) Відповідно до зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також у рамках Протоколу про приєднання до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, ратифікованого Законом України від 15 грудня 2010 року № 2787-VI «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства», Україна має вжити заходів щодо імплементації у національне законодавство вимог профільної Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС 2012/27/ЄС про енергетичну ефективність.

З метою імплементації профільної Директиви 2012/27/ЄС від 25 жовтня 2012 (далі – Директива) про енергетичну ефективність розроблено і прийнято низку нормативно-правових актів, зокрема, розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1228-р «Про Національний план дій з енергоефективності до 2020 року» (далі – План).

Відповідно до Плану передбачено установити, що з метою виконання зобов'язань України в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства в частині визначення національної мети з енергоефективності первинне та кінцеве споживання енергії в Україні у 2020 році не повинно перевищувати, відповідно, 101 316 тис. та 55 507 тис. тонн нафтового еквіваленту.

(217) Директива встановлює загальну основу для вжиття заходів щодо заохочення енергоефективності в Європейському Союзі з метою забезпечення досягнення поставленої ЄС стрижневої цілі – підвищення енергоефективності до 2020 року на 20 % – та прокладення шляху для подальшого покращення енергоефективності в подальші роки.

У Директиві викладені правила, покликані усунути бар'єри на енергетичному ринку та подолати прояви неефективності ринку, що заважають забезпеченню ефективності постачання і споживання енергії. Крім того, передбачено встановлення орієнтовних національних цілей щодо енергоефективності на 2020 рік.

(218) Відповідно до статті 3 Директиви кожна держава-член ЄС встановлює орієнтовну національну ціль з енергоефективності, засновану на первинному або кінцевому енергоспоживанні, первинному або кінцевому енергозбереженні або енергоємності. Держави-члени доводять зазначені цілі до відома Комісії.

При цьому вони також виражають зазначені цілі у вигляді абсолютного рівня первинного енергоспоживання та кінцевого енергоспоживання у 2020 році й пояснюють, як і на основі яких даних цей рівень розрахований.

Встановлюючи зазначені цілі, держави-члени враховують:

- a) що енергоспоживання в Союзі у 2020 році повинно становити не більше 1 474 млн тонн первинної енергії або не більше 1 078 млн тонн кінцевої енергії;
- b) заходи, передбачені в цій Директиві;
- c) заходи, вжиті для досягнення національних цілей з енергозбереження, прийнятих згідно зі статтею 4(1) Директиви 2006/32/ЄС;
- d) інші заходи із заохочення енергоефективності в державах-членах і на рівні Союзу.

Встановлюючи зазначені цілі, держави-члени можуть також урахувати національні обставини, що впливають на первинне енергоспоживання, такі як:

- (a) залишковий економічно ефективний потенціал енергозбереження;
- (b) динаміка та прогнози ВВП;

- (с) зміни обсягів імпорту та експорту енергії;
- (d) розвиток усіх джерел відновлюваної енергії, атомної енергії, вловлювання та зберігання вуглецю;
- (е) заходи, вжиті раніше.

(219) З огляду на викладене, показники зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище та підвищення енергоефективності внаслідок реалізації заходів проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», що здійснюються за рахунок кредитних коштів ЄБРР, які надаються КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» під місцеву гарантію, мають бути чітко визначені та приведені у відповідність із досягненням цілей, закріплених у Директиві, та національних цілей з енергоефективності.

(220) На додаток до Листа від 16.04.2020 № 054-1-4-05/1147 (вх. № 5-01/4954 від 17.04.2020) про розгляд подання про попередні висновки у справі № 500-26.15/120-19-ДД/186-спр Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого комітету Київської міської ради (КМДА) (далі – Департамент ЖКІ) зазначив, що в цілому за проєктом «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва» передбачається фінансування Підприємства в сумі 140 млн євро за кредитом ЄБРР.

Одним із компонентів зазначеного проєкту є встановлення на ТЕЦ-6 двох газотурбінних установок вартістю 100,6 млн євро. Враховуючи порядок формування кошторису витрат КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» на виробництво, передачу та постачання енергії, частка виробництва електричної енергії становить 40 % загальних витрат. Розподіл проведено на підставі розрахунків відповідно до витрат умовного палива на виробництво теплової та електричної енергії.

Як зазначив Департамент ЖКІ, у рамках Проєкту пропонується встановлення установки утилізації димових газів на ТЕЦ-5 після позитивного досвіду роботи такої установки на ТЕЦ-6. Економайзер має бути встановлений між газоходами блоків № 1 та № 2 з можливістю підключення до кожного з них. Це обладнання використовується виключно для оптимізації тепlopостачання.

Разом із тим реалізація Проєкту в частині встановлення двох газотурбінних блоків на ТЕЦ-6 тепловою потужністю 135 ГКал/год (114 МВт), крім виробництва теплової енергії, стосується й процесу виробництва електричної енергії.

Тобто, з урахуванням зазначеного, інвестиції в частині виробництва електричної енергії за цим компонентом становлять 40,24 млн євро.

Разом з тим реалізація Проєкту в частині встановлення двох газотурбінних блоків на ТЕЦ-6 тепловою потужністю 135 ГКал/год (114 МВт) окрім виробництва теплової енергії стосується і процесу виробництва електричної енергії.

(221) Крім того, Надавач зазначеним листом надав наступний розрахунок еквіваленту державної допомоги, який було здійснено на підставі «Керівних принципів розрахунку елементу допомоги (грошового еквівалента гранту) (загальні витрати на фінансування, які відповідають ринковій процентній ставці аналогічного негарантованого кредиту) (далі – Керівні принципи).

Так, відповідно до Керівних принципів грошовий еквівалент гарантії слід розраховувати як різницю між ринковою ціною гарантії та фактично сплаченою ціною. Якщо ринок не надає гарантії для відповідного типу угоди, ринкова ціна гарантії

недоступна, у цьому випадку елемент допомоги повинен обчислюватись таким же чином, як і еквівалент надання пільгового кредиту, а саме, як різниця між конкретною ринковою процентною ставкою, яка була б визначена для цієї компанії без гарантії, та процентною ставкою, отриманою шляхом державної гарантії після врахування будь-яких сплачених комісій.

З урахуванням викладеного, необхідно встановити ринкову відсоткову ставку кредиту без гарантії. Із цією метою застосовується один із підходів, встановлених Повідомленням Європейської комісії про перегляд методу встановлення референтних ставок та облікових ставок (далі – Повідомлення про референтну ставку).

- (222) Відповідно до Повідомлення про референтну ставку ринкова ставка (так звана референтна ставка) дорівнює сумі базової ставки та комісії:

$$\text{Референтна ставка} = \text{базова ставка} + \text{маржа}$$

- (223) Базова ставка розраховується наступним чином. Оскільки позика надається в євро, має браться до уваги базова ставка Єврозони. На 28.04.2020 ставка в Єврозоні встановлена на рівні - **0,08 відсотка** (відповідну інформацію можна знайти за посиланням: <https://www.euribor-rates.eu/>).

- (224) Проте зазначений базовий курс має бути скоригований тому, що Україна не входить до Єврозони.

- (225) Враховуючи викладене, корегування базової ставки здійснюється за допомогою такої формули:

Базова ставка Єврозони + кредитний дефолтний своп для України – кредитний дефолтний своп для Єврозони,

де: кредитний дефолтний своп для України становить 6,50 % відсотка;
кредитний дефолтний своп для Єврозони становить 0,26 % відсотка
(відповідну інформацію можна знайти за посиланням: <http://www.worldgovernmentbonds.com/sovereign-cds/>).

- (226) Виходячи із цього скоригована базова ставка становить: $-0,08 + 6,50 - 0,26 = 6,16 \%$.

- (227) Відповідно до Повідомлення про референтну ставку для розрахунку референтної ставки потрібно до базової ставки додати маржу. Маржа встановлюється на основі комбінації рейтингу й додаткового забезпечення.

- (228) Відповідно до розрахунків Повідомлення про референтну ставку кредитний рейтинг КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» становить А1, з огляду на зазначене **маржа** становить 650 базисних пунктів (**6,5 %**).

- (229) Отже, референтна ставка становить: $6,16 \% + 6,5 \% = 12,66 \%$. Референтна ставка представляє ринкову ставку кредиту без гарантії.

- (230) Грошовий еквівалент гарантії розраховується як різниця між ринковою ставкою кредиту без гарантії та фактично сплаченою ставкою за користування кредитом.

Тобто, $12,66 \%$ (ринкова ставка кредиту без гарантії) – $5,75 \%$ (% за користування кредитом) = **6,91 % (грошовий еквівалент гарантії)**. Ставка дисконтування розрахована як базова ставка ($6,16 \%$) + 100 базисних пунктів (1%) = $7,16 \%$.

- (231) Отже, сума державної допомоги (у частині електричної енергії) у формі гарантії після дисконтування становить **14 982 981,75 євро**.
- (232) Разом із тим, відповідно до розрахунку, отриманого від Департаменту ЖКІ, обсяг загальних витрат з обслуговування та погашення частини кредиту, що спрямовується на частину заходів за проєктом, пов'язаним із виробництвом електричної енергії, становить **55 584 072,00 євро (прийнятні витрати)**, який складається з:
- 40 240 000,00 євро – тіло кредиту (інвестиції в частині виробництва електричної енергії);
 - 15 605 072,00 євро – плата за користування кредитом (нараховані % за кредитом).
- (233) Тобто, інтенсивність державної допомоги становить 26,9 % (співвідношення обсягу державної допомоги до прийнятних витрат).
- (234) Отже, державна допомога, що надаватиметься у формі гарантії для забезпечення виконання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку з метою реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого теплопостачання міста Києва», у період з 02.09.2019 по 31.12.2033 у частині виробництва електричної енергії, що здійснюється на теплоелектроцентралях, відповідає умовам, за яких допомога в галузі енергетики й навколишнього середовища може вважатися сумісною з внутрішнім ринком відповідно до статті 107(3)(с) Договору, які передбачені Повідомленням Європейської комісії «Принципи державної допомоги щодо охорони навколишнього середовища та енергетики 2014-2020 рр.» (2014/С 200/01), та є **допустимою державною допомогою**.
- (235) Крім того, у разі отримання Отримувачем тимчасової підтримка виробника, що здійснює комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралі у формі державної регульованої ціни відповідно до пункту 12 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про ринок електричної енергії», Надавач має забезпечити уникнення подвійної компенсації витрат за рахунок наданої державної допомоги та державної регульованої ціни на виробництво електричної енергії, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, встановленої НКРЕКП.
- (236) Разом із тим слід зазначити, що рішенням Комітету від 05.03.2020 № 156-р (далі – Рішення № 156-р) визнано, що підтримка (фінансування), яка надається у формах поповнення статутного капіталу та капітальних трансфертів КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» з метою забезпечення надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії, є допустимою державною допомогою для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, за умови виконання надавачем протягом шести місяців із моменту отримання цього рішення зобов'язань щодо затвердження методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації та механізму для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- Під час прийняття зазначеного Рішення № 156-р Комітет виходив із того, що підтримка, яка надавалась КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» протягом 2019 року, жодним чином не впливала на діяльність Підприємства на ринку електричної енергії, оскільки:
- відповідні суми державної допомоги, що спрямовувались в I та II кварталах 2019 року, спрямовувались виключно на діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії. При цьому на Підприємстві

організовано роздільний облік витрат щодо кожного ліцензійного виду діяльності, що виключає перехресне субсидіювання;

- державна допомога, що отримувалась у III та IV кварталах 2019 року, не впливала на ціноутворення та відпускні ціни Підприємства на електричну енергію.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка (фінансування) КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО», яке є суб'єктом природної монополії із транспортування теплової енергії, що надається у формі гарантії для забезпечення виконання підприємством зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку для реалізації проекту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва» у частині впровадження автоматизованої системи диспетчерського управління SCADA, у період з 02.09.2019 по 31.12.2033, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка (фінансування), яка надається у формі гарантії для забезпечення виконання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку з метою реалізації проекту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», у період з 02.09.2019 по 31.12.2033, як компенсація обґрунтованих витрат комунального підприємства «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» з виробництва теплової енергії, у тому числі на установках, що здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії, та постачання теплової енергії, що є послугами, які становлять загальний економічний інтерес, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка (фінансування), яка надається у формі гарантії для забезпечення виконання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку з метою реалізації проекту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», у період з 02.09.2019 по 31.12.2033, як компенсація обґрунтованих витрат комунального підприємства «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» з виробництва теплової енергії, у тому числі на установках, що здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії, та постачання теплової енергії, **є допустимою державною допомогою** для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **за умови виконання надавачем таких зобов'язань:**

1) затвердити єдиний для всіх суб'єктів господарювання, на яких покладено зобов'язання щодо надання послуг із виробництва теплової енергії, у тому числі на установках, що здійснюють комбіноване виробництво теплової, електричної енергії та

постачання теплової енергії, нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено:

- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
- механізм компенсації обґрунтованих витрат;
- у разі настання гарантійного випадку за кредитом механізм забезпечення невиключення амортизаційних нарахувань за створені (придбані) за рахунок державних коштів основні засоби, які використовуються в процесі виробництва теплової енергії, у тому числі на установках, що здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії, та постачання теплової енергії, під час розрахунку в майбутньому нового тарифу на виробництво теплової енергії, у тому числі на установках, що здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії, та постачання теплової енергії або коригування наявного тарифу, з метою уникнення надання надмірної компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- забезпечення проведення кожні два роки перевірок щодо відповідності компенсації за надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, встановленим вище умовам;
- заходи щодо недопущення перехресного субсидіювання інших видів діяльності за рахунок господарської діяльності з виробництва теплової енергії, у тому числі на установках, що здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії, та постачання теплової енергії.

4. Визнати, що підтримка (фінансування), яка надається у формі гарантії для забезпечення виконання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку з метою реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», у період з 02.09.2019 по 31.12.2033, у частині виробництва електричної енергії, є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. Визнати, що підтримка (фінансування), що надається у формі гарантії для забезпечення виконання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» зобов'язань за кредитним договором з Європейським банком реконструкції і розвитку з метою реалізації проєкту «Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Києва», у період з 02.09.2019 по 31.12.2033, у частині виробництва електричної енергії, є допустимою державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. У разі отримання комунальним підприємством «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» тимчасової підтримки виробника, що здійснює комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралі, у формі державної регульованої ціни, відповідно до пункту 12 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про ринок електричної енергії», надавач має забезпечити уникнення подвійної компенсації витрат за рахунок наданої державної допомоги та державної регульованої ціни на виробництво електричної енергії, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, встановленої НКРЕКП.

7. Надавач зобов'язаний поінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, передбачених пунктом 3 резолютивної частини цього рішення, у термін, встановлений пунктом 4 рішення Комітету від 05.03.2020 № 156-р.